

Statusrapport 2025

**Evaluering af Klimaplan 2023-2025,
udvalgte klimahandlinger og
CO₂-regnskab**

Statusrapport på Klimaplan 2023-2025

Kommunalbestyrelsen godkendte den 23. maj 2023 Klimaplanen '*Sammen om et grønt Norddjurs*' samt Klimahandlingskataloget for Norddjurs Kommune. I den forbindelse blev det besluttet, at der årligt skal udarbejdes en statusrapport på udvalgte handlinger, en evaluering af klimaplanen samt et CO₂-regnskab.¹

Denne statusrapport for Klimaplan 2023-2025 har tre hovedformål, som præsenteres i rapporten i følgende rækkefølge:

1. En evaluering af Klimaplan 2023-2025
2. Et CO₂-regnskab
3. En statusgennemgang af 23 udvalgte klimahandlinger

Første del af rapporten er en evalueringen af klimaplanen 2023-2025 '*Sammen om et grønt Norddjurs*', og omfatter udover en samlet evaluering af klimaplanen, en evaluering af områderne: proces, metodevalg og klimahandlingerne.

Anden del af rapporten, Energi- og CO₂-regnskabet, omfatter en status på udviklingen af Norddjurs Kommunes CO₂-regnskab viser hvor langt kommunen som geografisk område er ift. en 70% reducere af CO₂-udledning i 2030. Derudover indeholder afsnittet en analyse af hvordan CO₂-udledningen fordeler sig i de forskellige sektorer.

Energi- og CO₂-regnskabet er lavet for Norddjurs Kommune som geografisk område og ikke som virksomhed.

Sidste del af rapporten er en status på 23 ud af de 97 klimahandlinger fra Klimahandlingskataloget 2023-2030. Klimahandlingerne er valgt ud fra hvilke der har gennemgået en stor eller fremtræden fremdrift siden sidste status, om det nødvendige budget er blevet tilvejebragt eller om de er afsluttede.

¹ I rapporten vil betegnelsen CO₂ blive brugt, selvom beregningerne omfatter flere CO₂-ækvivalenter.

1. Evaluering af Klimaplan 2023-2025

Klimaplan 2023-2025 blev udarbejdet i forbindelse med DK2020-projektet og er Norddjurs Kommunes første klimaplan. I forbindelse med udarbejdelsen af den nye plan, Klimaplan 2026-2030, evalueres den nuværende klimaplan på følgende områder: Proces, metodevalg og klimahandlinger.

Opsummerende er de vigtigste pointer fra evalueringen følgende:

- Klimatovholdernes tidlige inddragelse i klimahandlingsprocessen sikrer en faglig og en bred organisatorisk forankring.
- Procesrammen for klimaarbejdet har understøttet en struktureret og målrettet implementering af klimahandlingerne samt sikret fremdrift og tværfagligkoordinering i klimaarbejdet.
- Det er essentielt for implementeringen af klimahandlingerne, at disse formuleres således at de er letforståelige og at handle ud fra.

Proces for Klimaplan 2023-2025

I forbindelse med Klimaplan 2023-2025 blev der etableret en stærk organisatorisk forankring i kommunen ved at udpege en klimatovholder fra hver af kommunens afdelinger. Dette blev gjort med henblik på at sikre faglig forankring af klimarbejdet, lokalt ejerskab og engagement blandt de medarbejdere som implementerer klimahandlingerne samt et tværgående og helhedsorienteret klimasamarbejde.

Alle klimahandlinger er således udviklet i tæt samarbejde med de relevante klimatovholdere, som udover at sikre den faglige forankring har ageret som bindeled mellem klimakoordinatoren og klimatovholderens afdeling.

Forvaltningen vurderer, at den tidlige involvering af klimatovholderne i processen har været afgørende for, at både klimatovholderne og de afdelinger, de repræsenterer, føler medejerskab over de klimahandlinger, de er ansvarlige for at implementere.

I den indledende periode efter godkendelsen af Klimaplanen 2023-2025 blev der implementeret en procesramme for klimaarbejde, der bl.a. bestod af evalueringer, statusmøder m.v. Forvaltningen vurderer, at procesrammen har understøttet en struktureret og målrettet implementering af klimahandlingerne og sikret fremdrift samt koordinering i klimaarbejdet. Derfor vil den nuværende procesramme blive videreført i den kommende klimaplan.

Metode for Energi-og CO₂-regnskabet

Den nuværende klimaplan, Klimaplan 2023-2025, er baseret på PlanEnergis energi- og CO₂-regnskab samt deres beregningsmetode. Denne evaluering beror på samme metode som Klimaplan 2023-2025, nemlig PlanEnergis metode.

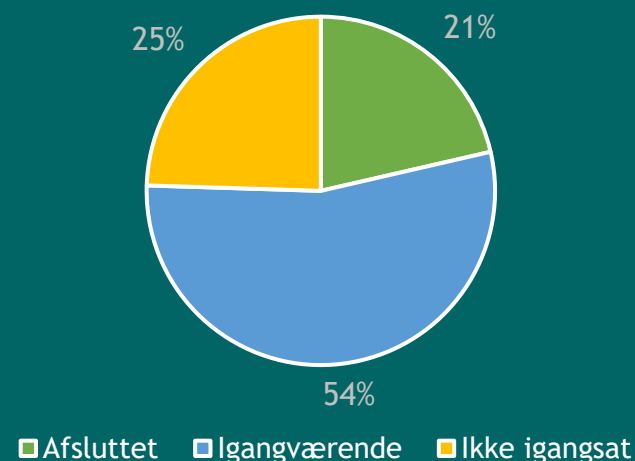
Klimahandlinger 2023-2025

Der er udarbejdet 97 klimahandlinger, som indgår i handlingskataloget under Klimaplanen 2023-2025. Af disse 97 klimahandlinger er 21% afsluttet, 54% er igangværende og 25% er endnu ikke igangsat. Det skal her bemærkes at en tredjedel af de igangværende klimahandlinger, ikke vil kunne afsluttes, da de er karakteriseret ved en kontinuerlig proces.

De klimahandlinger, som endnu ikke er igangsat, skyldes typisk følgende forhold:

- Manglende ressourcer
- Teknologiske begrænsninger
- Mangel på lovhjemmel
- Handlingselementer der endnu ikke aktuelle

Figur 1: Status på de 97 klimahandlinger i Norddjurs Kommune

På baggrund af erfaringerne fra det foregående klimaarbejde vurderer forvaltningen, at det ikke er antallet af klimahandlinger som har afgørende betydning for, hvor stor en andel der

implementeres og afsluttes.

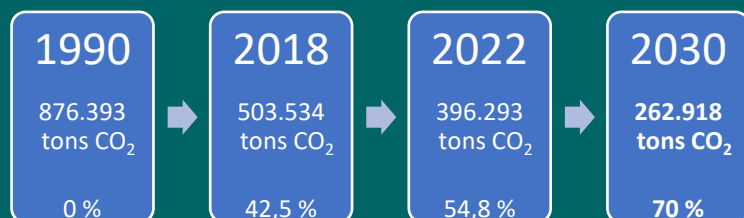
Det vurderes i stedet, at succesfuld implementering i høj grad afhænger af, om klimahandlingerne er klart formulerede og lette at forstå, samt den organisatoriske kompleksitet og det ressourcemæssige træk som implementeringen kræver.

Derfor vurderer forvaltningen, at der i udarbejdelsen af Handlingskataloget 2026-2030, bør være et skærpet fokus på at formulere klimahandlinger i et klart og letforståeligt sprog, samt at klimahandlinger som er karakteriseret af stor organisatorisk kompleksitet eller det ressourcemæssige træk opdeles i flere klimahandlinger.

2. CO₂-regnskab

Klimaplan 2023-2025 bygger på Energi- og CO₂-regnskabet fra PlanEnergi. Det sidste regnskab Norddjurs kommune har modtaget fra PlanEnergi er fra 2022. Dette skyldes at Norddjurs Kommunen modtager regnskabet 1,5 år efter året er omme.

Af figur 2 ses udviklingen i Norddjurs Kommunes CO₂-udledningen som geografisk område, fra 1990 til 2022 samt målsætningen for 2030.

Figur 2: Udviklingen i Norddjurs Kommune på udledning af tons CO₂ fra 1990 til 2022 og målet for 2030 med 70% reduktion. I figur 2 ses både størrelsen på udledningen i tons CO₂ og i procentvis reduktion.

Når vi vores mål?

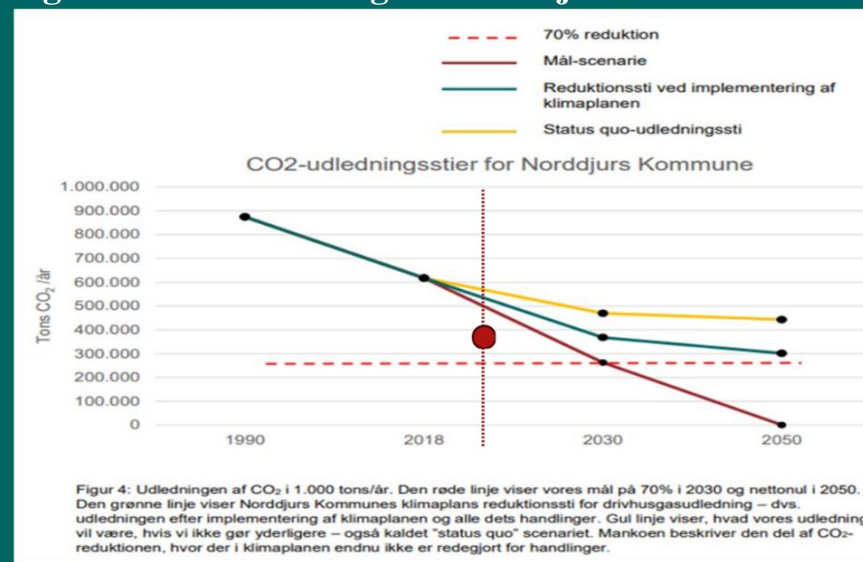
I Norddjurs Kommune er CO₂-forbruget reduceret med 54,8% fra reference året 1990 til 2022 reduceret CO₂ forbruget. Målet for 2030 er en 70% reduktion, hvilket betyder at Norddjurs

Kommune mangler at reducere 133.375 tons CO₂ for at nå målet.

Indtil nu har Norddjurs Kommune taget fat i de lavthængende frugter og nu kommer vi til de lidt tungere og større projekter, hvis målet for 2030 skal nås.

Kommende større projekter kan f.eks. være lavbundsområder, energiklynger, solceller, vindmøller, hvad den grønne trepart kaster af sig osv.

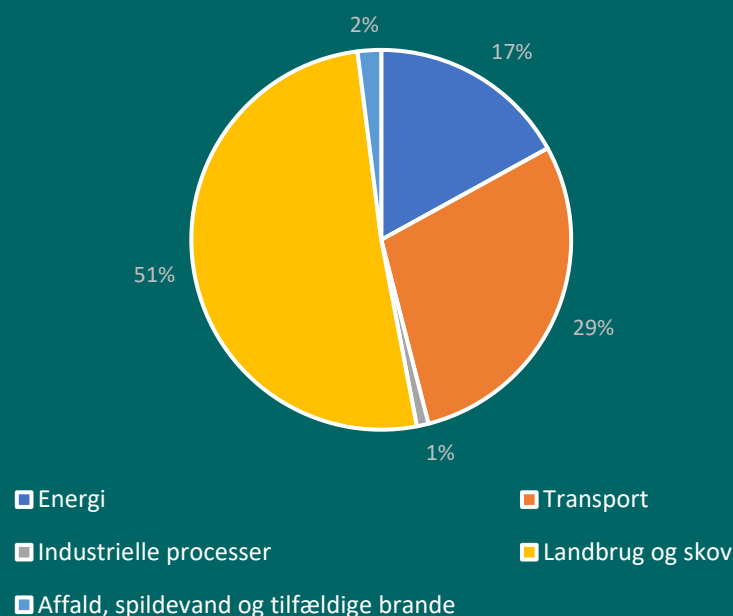
Figur 3: CO₂-udledning for Norddjurs Kommune

2.1 CO₂-udledning fordelt på sektorer i 2022

Klimaplanens Energi- og CO₂-regnskab er leveret af PlanEnergi. Her er udledningerne fordelt på syv sektorer, hhv. energi, transport, industrielle processer, planteavl, dyrehold, arealanvendelse samt affald, spildevand og tilfældige brænde. Planteavl, dyrehold og arealanvendelse er i denne evaluering lagt sammen som landbrug og skov. I det følgende afsnit vil CO₂-udledningen for disse sektorer blive gennemgået.

Figur 3: CO₂-udledning fordelt på sektorer i 2022

Energi (udgør 17 % af den samlede udledning)

Figur 1: CO₂ udledning i Energi sektoren i Norddjurs kommune i 1990, 2018 og 2022

Transport (udgør 29% af den samlede udledning)

Figur 2: CO₂ udledning i Transport sektoren i Norddjurs kommune i 1990, 2018 og 2022

Industrielle processer (udgør 1% af den samlede udledning)

Figur 3: CO₂ udledning i sektoren "Industrielle processer" i Norddjurs kommune i 1990, 2018 og 2022

Affald, spildevand og tilfældige brande (udgør 2% af den samlede udledning)

Figur 4: CO₂udledning i sektoren "Affald, spildevand og tilfældige brande" i Norddjurs kommune i 1990, 2018 og 2022

Landbrug og skov (udgør 51% af den samlede udledning)

Figur 5: CO₂ udledning i Landbrug og skov sektoren i Norddjurs kommune i 1990, 2018 og 2022

3. Udvalgte klimahandlinger²

I det følgende afsnit fremgår en oversigt over de 23 klimahandlinger som er udvalgt til status, fordelt på indsatsområde. I de efterfølgende afsnit gennemgås klimahandlingernes status.

1. Energi

1. Understøttelse af etableringen af solcelleparker (1e)³
2. Indgåelse af klimapartnerskabsaftaler (1h)

2. Transport og mobilitet

1. Udbygning af ladeinfrastruktur (2a)
2. Fremme af samkørsel via projektsamarbejde med samkørselsvirksomheder (2c)
3. Fremme af cyklisme (2d)

² Disse 7 områder blev valgt som handlingsområder i Klimaplan 2023-2025. Det kan derfor være andre områder end de 7 områder der føres i Energi- og CO2-regnskabet.

3. Landbrug og arealanvendelse

1. Etablering af biogasproduktion (3a)
2. Omlægning af arealer til naturlige vådområder (3c)
3. Fremme af skovtilplantning (3d)
4. Udarbejdelse af en kommunal strategi for arealanvendelse (3e)

4. Erhverv, affald og industri

1. Øget sortering og genanvendelse af erhvervsaffald (4e)
2. Opsamling af metan fra deponier (4½)
3. Styrket dialog og vejledning rettet mod erhvervsliv og industri (4j)

5. Uddannelse og livsstil

1. Integration af bæredygtighed i skolernes undervisning (5f)
2. Etablering af 'vilde haver' og 'vilde bede' (5g) og (5z)

³ Nr. i parentes henviser til den konkrete handling jf. klimaplanen.

3. Fremme af bæredygtig kost (5i)
4. Fremme af klimavenlig adfærd gennem UngNorddjurs' aktiviteter (5j)
5. Fremme af bæredygtig materialeanvendelse i aktivitets- og beskæftigelsestilbud (5l)
6. Fremme af klimavenlig adfærd i Socialområdet (5m)

6. Kommunen som virksomhed

1. Øget indkøb af bæredygtige varer og tjenesteydelser (6g)
2. Energirenovering af kommunale bygninger (6j)

7. Klimatilpasning

1. Stormflodssikring af Grenaa (7a)
2. Styrkelse af viden om terrænnært grundvand (7h)
3. Gennemførelse af dataindsamling og undersøgelser i udsatte områder (7p)

3.1 Energi

1. Understøttelse af etablering af solcelleparker (1e)

Lokalplanerne for to solcelleparker, Søby 1 og 2, er blevet vedtaget.

Lokalplanen for Kejsegaarden er fortsat i proces.

Projektet med Energiklynge Djursland er fortsat i fordebat og det afventes om projektet vil blive aktuelt.

I efteråret 2025 vil prioriteringerne for indkomne projektansøgninger for nye solcelleparker blive drøftet.

2. Indgåelse af klimapartnerskabsaftaler (1h)

Der er etableret et samarbejde mellem Norddjurs Kommune og Business Djursland med det formål at videreudvikle et eksisterende netværk af såkaldte garantivirksomheder, således at netværket også kan danne grundlag for partnerskaber om grøn omstilling. Dette samarbejde vil fortsat videreudvikles i 2025.

3.2 Transport og Mobilitet

1. Udbygning af ladeinfrastruktur (2a)

Pr. 1. kvartal 2025 er der opsat 270 ladestandere til offentlig brug på kommunale p-pladser på tværs af kommunen. Dette omfatter alle bygninger, der er omfattet af ladestanderbekendtgørelsen.

Det forventes, at der fremadrettet vil blive opsat ladestandere ved alle nybyggerier for fortsat at sikre en effektiv udbygning af ladeinfrastrukturen og for at sikre, at Norddjurs Kommune fortsat overholder ladestanderbekendtgørelsen.

2. Fremme af samkørsel via projektsamarbejde med samkørselsvirksomheder (2c)

Norddjurs Kommune har samarbejdet med samkørselsvirksomhederne Ta' Med og NaboGo med det formål at forbedre den bæredygtige transportinfrastruktur på Djursland. Samarbejdet med NaboGo løb oprindeligt fra september 2023 til august 2024 og havde som mål at opnå 2.400 bookinger pr. januar 2024. Det endelige resultat er at der blev gennemført 10.272 samkørsler i 2024. Der er samlet set samkørt 253.639 km i 2024. Der antages, at succesen skyldes en kombination af

økonomiske incitamenter for brugerne og en selvforstærkende effekt som skabes ved at et øget antal brugere skaber et større udbud og derved optimere platformen.

I 2024 blev der registreret 248.960 km kørt via samkørsel i Norddjurs Kommune via NaboGo. Under antagelse af, at disse ture alternativt ville være blevet kørt i individuelle biler fra den nuværende bilpark, med en gennemsnitlig udledning på 77 gram CO₂ per km, har dette sparet kommunen for omkring 19,17 ton CO₂.

3. Fremme af cyklisme (2d)

Cykelstien langs Fuglsangvej blev færdiggjort i 2024.

Kommunens næste stiprojekt er cykelstien langs Skibsbyggervej ved Bønnerup Strand, som anlægges i perioden 2025-2026. På nuværende tidspunkt er der fem ladestationer til elcykelbatterier i Norddjurs Kommune. På disse fem er der samlet 34 docs til ladning. Der er ligeledes etableret ”tryk cykelparkering”, hvor cykler kan låses fast via et Bikeep-stativ.

3.3 Landbrug og arealanvendelse

1. Etablering af biogasproduktion (3a)

Som resultat af Nord- og Syddjurs Kommunes samarbejde i 2024 om et muligt biogasanlæg på Djursland, modtog Norddjurs Kommune et projektforslag fra Brdr. Thorsen Biogas, Kosan Gas og NRGi Renewables, som omfattede et biogasanlæg kombineret med vindmøller, solceller og potentialet for Power-to-X (PtX). Projektet blev behandlet af kommunalbestyrelsen i marts 2025 sendt i en forudgående offentlighedsperiode, og næste skridt er, at kommunalbestyrelsen i juni 2025 skal tage stilling til, om der ønskes igangsætning af den konkrete planlægning for projektet. En beslutning herom vil være afgørende for den videre realisering af biogasproduktionen som en del af kommunens grønne omstilling.

2. Omlægning af arealer til naturlige vådområder (3c)

Kommunen arbejder løbende med omlægning af lavbundsarealer til naturlige vådområder. Der er på nuværende tidspunkt flere projekter under udvikling, herunder vådområdeprojekterne ved

Ørum Å (276 ha) og Skærved Å (61 ha). Fremtidige projekter, såsom Oksenbæk pumpelag, Gjerrild Sø pumpelag og Veggerslev Å, vil tilsammen dække et areal på ca. 600 hektar.

Forvaltningen konstaterer en stigende interesse for etablering af nye vådområdeprojekter.

3. Fremme af skovtilplantning (3d)

Norrdjurs Kommune fastholder dog fortsat en betydelig indsats på området, idet ca. 11.500 ha forbliver udpeget til skovrejsning. Sammen med de eksisterende skovarealer på omtrent 14.000 ha bidrager kommunen dermed fortsat væsentligt til opfyldelsen af de nationale målsætninger for skovdækning.

I forslaget til Kommuneplan 2025 foreslås det, at ca. 2.500 ha, som i Kommuneplan 2021 er udpeget som "skovrejsning ønsket", udgår af udpegningen.

Ved fuld tilplantning af de udpegede skovrejsningsarealer vil andelen af skov i kommunen udgøre ca. 35 % af det samlede areal.

Formålet med den foreslåede reduktion er bl.a. at skabe bedre muligheder for alternative arealanvendelser, herunder etablering

af vedvarende energianlæg (VE-anlæg).

4. Udarbejdelse af en kommunal strategi for arealanvendelse (3e)

I forslaget til Kommuneplan 2025 er der foretaget en prioritering af arealanvendelsen i det åbne land, med særligt fokus på områder udpeget til skovrejsning samt særligt værdifulde landbrugsområder. Som led i det videre arbejde under den grønne trepart vil Norddjurs Kommune fortsat arbejde med en kommunal strategi for arealanvendelse.

3.4 Erhverv, Affald og Industri

1. Øget sortering og genanvendelse af erhvervsaffald (4e)

Fra den 1. januar 2025 blev et styrket affaldstilsyn indført for alle virksomheder. I denne forbindelse er der tilført flere ressourcer til affalds- og miljøteamet. Der er blevet sendt et informationsbrev til alle virksomheder med et CVR-nummer, hvori der informeres om gældende affaldslovgivning.

2. Opsamling af metan fra deponier (4h)

Etape 3 med shredderaffald Reno Djurs' Reno Djurs, ved Balle, er ved at blive tilsluttet. Metanen opsamles og sendes til et biologisk anlæg, hvor bakterierne nedbryder metanen.

3. Styrket dialog og vejledning rettet mod erhvervsliv og industri (4j)

Den grønne omstilling er blevet et fast tema ved alle virksomhedstilsyn. Der indgår som minimum dialog om energi-, og varmemeforbrug, samt affaldssortering.

Kommunen tilbyder et grønt miljøcertifikat til virksomhed som ønsker at opkvalificere egenkontrol. 31 virksomheder har fået tildelt certifikatet.

3.5 Uddannelse og Livsstil

1. Integration af bæredygtighed i skolernes undervisning (5f)

Indsatsen er iværksat på både skoler og i daginstitutioner. I daginstitutioner implementeres bæredygtighed gennem initiativer som 'Grønne Spirer', mens skoler integrerer bæredygtighed i undervisningen ved at fokusere på relevante faglige problemstillinger og gennem samarbejde med Norddjurs Skoletjeneste. Der arbejdes aktuelt på at etablere et samarbejde med Norddjurs Skoletjeneste omkring udvikling af temadage med bæredygtighed og klima som tema.

2. Etablering af 'vilde haver' og vilde bede (5g og 5z)

Flere plejecentre har etableret 'Vild med Vilje'-bede, til glæde for både beboere og personale. F.eks hos Træningscenter og Døgngenoptræningsafdeling i Auning er der ligeledes etableret 'Vild med Vilje'-bede.

Derudover er en stor nyttehave blevet etableret på Søren Kanne-skolen afdeling Toubro.

3. Fremme af bæredygtig kost (5i)

Norddjurs Mad har via en indkøbsaftale skabt fokus og stillet krav til transport, sæson og bæredygtighed. Og tidligere har der været en nysgerrighed omkring at afprøve en forsøgsordning med flere kødfrie retter og øget indhold af grønne proteiner.

Generelt oplever forvaltningen stor velvilje hos Norddjurs mad til at afprøve nye tiltag. F.eks. har Norddjurs Mad forsøgt at søge en pulje mhp. At interesserede ældre kunne få mulighed for en gratis kødfri ret om ugen. Norddjurs Mad har allerede stort fokus på madspild, ligesom de arbejder med affaldssortering, herunder etablering af nye affaldsskure.

4. Fremme af klimavenlig adfærd gennem

UngNorddjurs' aktiviteter (5j)

UngNorddjurs arbejder aktivt for at fremme klimavenlig adfærd blandt de unge. Projektet 'Kompasset', som blev gennemført i samarbejde med UngNorddjurs, er afsluttet. Projektet var målrettet ledige unge på uddannelseshjælp, og en del af indsatsen bestod i at vejlede om klimavenlig og økonomisk besparende adfærd.

5. Fremme af bæredygtig materialeanvendelse i aktivitets- og beskæftigelsestilbud (5l)

I Socialområdets aktivitets- og beskæftigelsestilbud er der fokus på at anvende bæredygtige materialer i produktion og kreative værksteder. Til eksempel kan nævnes:

1. STU Norddjurs' produktion anvender udelukkende genbrugsmaterialer i tekstilværkstedet, træværkstedet og designværkstedet. Eksempler omfatter palletter, tekstilrester og aflagt tøj samt flasker uden pant.
2. På Nærheden og AUC anvendes så vidt muligt naturmaterialer i produktionen, f.eks. træ- og drivtømmer, muslingeskaller og sten fundet på stranden samt kogler mv. til juledekorationer.

Det kan yderligere bemærkes, at der på socialområdet generelt er fokus på at fremme genanvendelse, reparation og opbevaring af møbler, inventar mv. frem for nyindkøb.

6. Fremme af klimavenlig adfærd i Socialområdet (5m)

I Socialområdets bo- og aktivitetstilbud arbejdes der på at øge affaldssorteringen. Borgerne involveres aktivt i både selve affaldssorteringen og organiseringen heraf. I Område Ørum er der

afholdt temauger om affaldssortering for både personale og borgere. På tværs af Socialområdets tilbud arbejdes der på at reducere el- og vandforbruget, samt at vejlede borgerne i klimavenlige vaner, såsom at slukke lyset mv.

3.6 Kommunen som virksomhed

1. Øget indkøb af bæredygtige varer og tjenesteydelser (6g)

Der arbejdes systematisk på at øge indkøbet af bæredygtige varer og tjenesteydelser i sundhed og omsorg. Det er forventningen, at der er mulighed for at begrænse sortimentet på områder, hvor der i dag er et stort sortiment, hvor der også vil blive kigget på de bæredygtige valg, hvis dette ikke er dyrere end det konventionelle. På denne måde vil der være færre forskellige produkter der skal indkøbes.

2. Energirenovering af kommunale bygninger (6j)

I budget 2025 er der afsat 2,00 mio. kr. til energiforbedrende projekter fra den selvstændige anlægspulje, med det mål at opnå en årlig kWh-besparelse svarende til 0,100 mio. kr. Dette udføres i tre større projekter samt et uvist af mindre ad hoc-projekter.

3.7 Klimatilpasning

1. Stormflodssikring af Grenaa (7a)

Projektet "Stormflodssikring af Grenaa" indgår som en del af "Næse for Vand"-strategien. I december 2023 modtog Norddjurs Kommune et tilsagn på 12,2 mio. kr. til projektet. Budgetplanen blev godkendt i foråret 2025, og en procesplan er udarbejdet, og projektet forventes færdigt i 2028. Næste skridt i projektet er detailplanlægningen.

2. Styrkelse af viden om terrænnært grundvand (7h)

Der er etableret eller udpeget borer i forskellige steder i Norddjurs Kommune til at overvåge og indsamle data om terrænnært grundvand. Dataindsamlingen og rapporteringen finder sted om efteråret. Det er en forudsætning for dette arbejde, at der fortsat prioriteres midler til dataindsamling.

3. Gennemførelse af dataindsamling og undersøgelser i udsatte områder (7p)

Screeningsværktøjet BEST, sammenholdt med konkret hydrogeologisk vurdering, kan håndtere ansøgninger om midlertidigt øget vandforbrug ved ekstrem tørke.

Korttidstilladelse i forbindelse med tørke kan kun gives, hvor det på forhånd kan udelukkes, at der ikke sker en påvirkning af natur og miljø. På nuværende tidspunkt er det ikke muligt at udarbejde nærmere indsatser m.v.